

10/1951zach

**WYSTAWA
PRAC
PLASTYKÓW
RADZIECKICH**

1951

10/51

KOMITET WSPÓLPRACY KULTURALNEJ Z ZAGRANICĄ

WYSTAWA PRAC
PLASTYKÓW RADZIECKICH
MALARSTWO – RZEŻBA – GRAFIKA

PAŹDZIERNIK – LISTOPAD 1951

CENTRALNE BIURO WYSTAW ARTYSTYCZNYCH
WARSZAWA, „ZACHĘTA”, PLAC MAŁACHOWSKIEGO 3

KOMITET HONOROWY

ALEKSANDER ZAWADZKI
Wiceprezes Rady Ministrów

EDWARD OCHAB
Prezes T-wa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej

ARKADIJ ALEKSANDROWICZ SOBOLEW
Ambasador ZSRR w Warszawie

JAKUB BERMAN
Podsekretarz Stanu
w Prezydium Rady Ministrów

STANISŁAW SKRZESZEWSKI
Minister Spraw Zagranicznych

STEFAN DYBOWSKI
Minister Kultury i Sztuki

WŁODZIMIERZ SOKORSKI
Wiceminister Kultury i Sztuki

Amb. JAN KAROL WENDE
Sekretarz Generalny
Komitetu Współpracy Kulturalnej z Zagranicą

Prof. JULIUSZ KRAJEWSKI
Prezes Zarządu Głównego
Związku Polskich Artystów Plastyków

Prof. Dr. JULIUSZ STARZYŃSKI
Kierownik Państwowego Instytutu Sztuki

EUGENIUSZ EIBISCH
Profesor Akademii Sztuk Pięknych

FRANCISZEK STRYNKIEWICZ
Profesor Akademii Sztuk Pięknych

ANTONI ŁYŻWAŃSKI
Prorektor Akademii Sztuk Pięknych

ALEKSANDER RAFAŁOWSKI
Profesor Akademii Sztuk Pięknych

WACŁAW WAŚKOWSKI
Laureat Państwowej Nagrody Artystycznej

PIERWSZA WYSTAWA PRAC RADZIECKICH PLASTYKÓW W POLSCE

Otwarcie wystawy prac plastyków radzieckich jest poważnym wydarzeniem w życiu kulturalnym Polski Ludowej i niewątpliwie przyjęte będzie przez społeczeństwo polskie z głębokim zadowoleniem.

Po raz pierwszy bowiem w kraju naszym mamy możliwość oglądania licznego zbioru dzieł radzieckich malarzy, rzeźbiarzy i grafików. I mimo, iż zbiór ten nie pretenduje do roli pełnego reprezentanta radzieckiej plastyki, mimo, iż z powodu ograniczonej ilości prac wystawa nie może oddać w pełni osiągnięcia radzieckiego malarstwa czy rzeźby, pozwoli ona przecież — przynajmniej częściowo — zarówno szerokim rzeszom miłośników sztuki jak i naszym twórcom na bezpośredni kontakt z radziecką plastyką, na prześledzenie jej drogi rozwoju, na studiowanie jej osiągnięć, na wniknięcie w jej myśl ideową i artystyczną.

Wystawa wypełni też lukę, jaka w zakresie plastyki istniała dotychczas w dziedzinie współpracy i wymiany kulturalnej między Polską Ludową i Związkiem Radzieckim.

Polska Ludowa od pierwszych dni swego powstania podjęła szeroką akcję zaznajomienia mas pracujących ze wspaniałymi sukcesami, jakie odniósł Związek Radziecki w różnych dziedzinach życia. Było bowiem i jest jasne, że w nowych warunkach rozwoju naszego kraju, wobec olbrzymich zadań, przed którymi stoi nasz naród na drodze budowy podstaw socjalizmu wszechstronny przykład kraju zwycięskiego socjalizmu jest jednym z podstawowych i nieodzownych warunków powodzenia naszych ambitnych planów przebudowy gospodarczej, politycznej i kulturalnej Polski.

Wiadomo, że wielkie rewolucyjne przemiany i sukcesy Związku Radzieckiego nie ograniczają się jedynie do zagadnień gospodarczo-społecznych.

Józef Stalin uczy:

„Rewolucji Październikowej nie wolno uważać jedynie za rewolucję w dziedzinie stosunków ekonomicznych i społeczno-politycznych. Jest ona równocześnie rewolucją w umysłach, rewolucją w ideologii klasy robotniczej“.

Dzięki Wielkiej Październikowej Rewolucji Socjalistycznej dokonał się więc w Związku Radzieckim głęboki przewrót i osiągnięte zostały olbrzymie sukcesy również w dziedzinie nauki, kultury i sztuki.

Doceniając w pełni wagę, jaką dla prawidłowego rozwoju naszej kultury narodowej posiada zagadnienie przyswojenia sobie ideowych założeń i zdobyczy kultury socjalistycznej — Polska Ludowa wiele poświęca wysiłku sprawie jak najszerszego zaznajomienia naszego narodu z kulturą radziecką — tą najbardziej ideową, najgłębiej duchem szczerzego humanizmu przesiąkniętą, najpostępowszą kulturą naszych czasów.

I już dziś da się stwierdzić, że bliższe zaznajomienie się i coraz częstsze obcowanie szerokiego rzesz naszego społeczeństwa z nauką, sztuką i kulturą radziecką wpłynęło decydująco na proces przezwyciężania narowów formalizmu i kosmopolityzmu w działalności naukowej i twórczości naszych uczonych, literatów, muzyków, malarzy, architektów itd. Dzięki temu też powstaje i rozwija się u nas nowa kultura — narodowa w formie i socjalistyczna w treści.

Należy też w tym miejscu przypomnieć, że równolegle do procesu udostępniania społeczeństwu polskiemu osiągnięć nauki i sztuki radzieckiej — narody Związku Radzieckiego w coraz szerszym zakresie zaznajamiane są z dorobkiem kulturalnym narodu polskiego.

W ciągu ubiegłych lat znacznie wzrosło obopólne zainteresowanie wzajemnymi osiągnięciami w dziedzinie nauki, literatury, teatru, plastyki, filmu, muzyki, architektury itd.

Uwidacznia się to m. in. w stałym wzroście nakładów radzieckich dzieł naukowych i utworów literatury pięknej, tłumaczonych na język polski — oraz utworów pisarzy polskich, wydawanych w Związku Radzieckim; w ilości widzów w kinach i teatrach, wystawiających utwory radzieckie; w szerokiej popularności pięknej radzieckiej pieśni masowej w Polsce — i polskiej muzyki w ZSRR; we wzroście ilości abonentów tak prasy codziennej, jak i periodycznych publikacji radzieckich; w powodzeniu z jakim w Związku Radzieckim spotykają się filmy polskie, oglądane przez dziesiątki milionów widzów; w popularności zespołów teatralnych i wybitnych artystów radzieckich w Polsce — oraz polskich artystów i zespołów w ZSRR; w sympatii z jaką społeczeństwo radzieckie przyjmuje przedstawicieli nauki, literatury i sztuki polskiej — i w popu-

larności radzieckiej myśli naukowej oraz radzieckich uczonych wśród społeczeństwa polskiego.

Można przytaczać setki przykładów, świadczących o ustawicznym rozszerzaniu się i pogłębianiu współpracy kulturalnej między Polską Ludową i Związkiem Radzieckim.

Świadczy też o tym aktualna wystawa, która po raz pierwszy pozwoli polskim masom pracującym zaznajomić się bliżej (mimo iż tylko częściowo i niepełnie) z osiągnięciami plastyki radzieckiej.

Wystawa przyczyni się też do ogólnego pogłębienia znajomości kultury radzieckiej oraz wiedzy o życiu i dążeniach, o trudzie i zwycięstwach człowieka radzieckiego, który pod przewodem Stalina walczy o sprawiedliwość społeczną i pokój między narodami.

Jesteśmy głęboko przekonani, że polskie masy pracujące, które widzą w potężnym Związku Radzieckim nie tylko swego wielkiego sojusznika i przyjaciela, ale równocześnie pioniera i twórcę nowej, socjalistycznej kultury — powitają z radością wystawę prac radzieckich artystów jako jeszcze jeden dowód dalszego zacieśniania więzów głębokiej przyjaźni między narodem polskim i narodami Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich.

Jan Karol Wende

HUMANIZM SZTUKI RADZIECKIEJ

Sztuka w Związku Radzieckim jest własnością ludu. Codzienne obcowanie ze sztuką stało się dla człowieka radzieckiego koniecznością życiową: literatura, teatr, muzyka, malarstwo i rzeźba nie tworzą odrębnego, zamkniętego na Parnasie świata sztuki, lecz wchodzą w kontakt z człowiekiem, czynią jego życie piękniejszym, pełniejszym, bogatszym.

Sztuka radziecka służy życiu — jest radością dni szczęśliwych, pomocą dni trudnych, oparciem dni ciężkich.

Historia 34 lat sztuki radzieckiej — to historia walk i zwycięstw narodu radzieckiego. Sztuka towarzyszyła społeczeństwu radzieckiemu w jego historycznej drodze od wielkich dni Rewolucji Październikowej i wojny domowej, poprzez pierwsze pięcioletki budownictwa socjalistycznego, przez ciężkie lata wielkiej Wojny Ojczyźnianej do dzisiejszych dni zwycięskiego Socjalizmu, dni triumfu idei komunizmu.

Artyści radzieccy w dziełach swych nie tylko obrazują wielkie wydarzenia w życiu narodu radzieckiego, lecz są ich współtwórcami, oświetlają oni drogę, wskazują cel, budzą wiarę w zwycięstwo i bohaterstwo w walce — sztuką swą kształtują moralną postawę narodu i jego socjalistyczną świadomość.

Dlatego też naród radziecki zna i ceni swych twórców, śledzi ich pracę, ocenia osiągnięcia i krytykuje błędy i braki. Krytyczne wypowiedzi robotników, kółchoźników, młodzieży są dla artystów miarą wartości ich dzieł. Stała konfrontacja twórczości z masowym odbiorcą sztuki stała się w Związku Radzieckim metodą pracy artystów i sprawdzianem słuszności oceny dzieła przez krytykę artystyczną.

Zwiążanie twórczości z życiem narodu, przepełnienie sztuki bogatą wyobraźnią ludową, nasycenie obrazu artystycznego treścią ludowych przeżyć daje sztuce radzieckiej porywającą widza przejrzystość, jasność i czytelność, stwarza nierozzerwalną jedność artystycznego kształtu i zawartej w nim treści ideowej.

Sztuka radziecka jest sztuką ludową nie tylko dlatego, że odbiorcą jej są szerokie masy ludu radzieckiego, ale przede wszystkim dlatego, że treścią jej są sprawy ludu, że stanowią one sens jej istnienia, że są one siłą nadająca jej treść i formę, siłą powołującą ją do życia. Głęboka ludowość sztuki radzieckiej daje jej zadziwiające bogactwo obrazowania, będące zaprzeczeniem wszelkiego kanonu i schematu, wszelkiej umowności i sztuczności. Obraz człowieka staje w niej w całym bogactwie życiowej prawdy, w pełni wyrazu ludzkich przeżyć i namiętności, w bogatej różnorodności psychicznych stanów i wzruszeń.

Bohaterem sztuki radzieckiej jest człowiek — jego fizyczny i psychiczny obraz jest jej treścią. Obrazy i rzeźby artystów radzieckich to wspaniała pieśń o człowieku radzieckim, o jego zmaganiach i zwycięstwach, o jego sile, mądrości i bohaterstwie. Legendarni bohaterowie Wielkiego Października, robotnicy, żołnierze i marynarze, wspaniała młodzież w walce, przy nauce i na budowie, kolchoźnicy, naukowcy, artyści, a wreszcie Lenin i Stalin, wielcy budowniczości kraju Rad — oto ogromny epos narodu, który na nowe tory pchnął bryłę świata i nową treść nadał życiu ludzkiemu.

Wpływ sztuki radzieckiej i jej znaczenie w życiu społeczeństwa radzieckiego jest ściśle związane z jej politycznym, społeczno-wychowawczym charakterem. Wybitne i ważne wydarzenia w życiu kraju, wielkie postacie kierowników Partii Bolszewickiej, naukowców, stachanowców, żołnierzy, artystów znajdują swój obraz w twórczości radzieckich malarzy, rzeźbiarzy i grafików. Zasadnicze problemy życia narodowego podejmowane są przez artystów i przekazywane społeczeństwu w formie obrazów naświetlających węzłowe kwestie i żywotne zagadnienia. Sztuka radziecka jest potężnym czynnikiem wychowania narodu, kształtującym nową socjalistyczną moralność obywateli, budujących duchową potęgę narodu radzieckiego.

Takie obrazy, jak „Na straży Pokoju“ A. Gierasimowa, „W starej fabryce uralskiej“ Jogansona, czy „Koniec“ Kukryniksów są nie tylko zewnętrznym zobrazowaniem faktu, ale przede wszystkim jego naświetleniem, wydobyciem na jaw istotnych sił, kształtujących życie, przedstawione na obrazie. W zetknięciu z obrazem widz zdobywa wiedzę o świecie, utwierdza się w słuszności swego stanowiska, poszerza zakres swego widzenia i odczuwania. Podobną siłą twórczego oddziaływania przeniknięta jest rzeźba radziecka w takich dziełach, jak Manisiera „Pomnik Gogola“, Muchinej „Robotnik i kolchoźnica“, Wuczeticza „Pomnik żołnierza radzieckiego na cmentarzu berlińskim“. Równie bogata jest treść ideowa dorobku twórczego innych czołowych artystów: malarzy Modorowa, Jefanowa, Kasmana, Płastowa, Riażkiego, Jakowlewa, rzeźbiarzy Merkurowa, Tomskiego, Asgura.

Ogromną rolę w kształtowaniu się radzieckiej twórczości plastycznej oraz podstawowych założeń radzieckiej estetyki odegrała wielka postępową tradycją rosyjskiej sztuki i humanistyki XIX wieku. Bieliński, Czernyszewski, Stasow, Plechanow, w dziedzinie myśli krytycznej, Repin, Surikow, Antopolski i cała plejada realistów w dziedzinie malarstwa i rzeźby położyli podwaliny materialistycznego pojmowania twórczości artystycznej i jej społecznej roli, w ramach możliwości, jakie klasowy, antagonistyczny ustrój społeczeństwa rosyjskiego XIX wieku otwierał przed twórcą i myślicielem. Ci płomienni bojownicy wolności, stworzyli sztukę walczącą z carskim uciskiem i feodalno-biurokratycznym reżimem, obnażającą z całą namiętnością ohydę niewoli, wyzysku i ciemnoty, w jakiej carsko-obszarnicze rządy utrzymywały lud rosyjski, sztukę służącą sprawie ludu i jego wyzwolenia. Wykute przez materialistów i realistów rosyjskich XIX wieku ideowe podstawy artystycznej twórczości i ich realizacje w powstałych dziełach sztuki zostały rozwinięte i twórczo wzbogacone przez artystów radzieckich, zbrojnych w teorię marksizmu-leninizmu, tworzących coraz większe, dojrzałe i piękniejsze dzieła sztuki walczącej, ideowej, ludowej, humanistycznej.

Estetyka i sztuka radziecka zyskała w ustroju socjalistycznym niebywałe możliwości rozkwitu. W oparciu o pomoc państwa socjalistycznego, w oparciu o genialne myśli i wskazania Lenina i Stalina, kroczy artystyczna twórczość w Związku Radzieckim ku coraz to nowym i pełniejszym osiągnięciom. Szczególnie gwałtowny rozwój malarstwa i rzeźby nastąpił w latach po zakończeniu wojny z hitlerowskim najeźdźcą. Pojawił się szereg nowych, młodych artystów, kontynuujących dzieło swych poprzedników, rozszerzających zakres widzenia zjawisk życia społecznego, doskonalących formę realistycznej wypowiedzi. Grigoriew, Romas, Gricaj, Jabłońska i szereg innych wprowadzają do sztuki nowe nurty rodzajowości, obyczajowości, optymizmu, obrazują piękno radzieckiego kraju, opowiadają o codziennym życiu i pracy radzieckiego człowieka. Starsi mistrzowie Joganson, Nałbandian, A. Gierasimow tworzą wspólnie z kolektywami młodych artystów wielkie epickie dzieła, obrazujące historyczne wydarzenia z życia radzieckiego państwa. Głębia obrazowania oraz techniczne opanowanie środków dochodzą w nich do doskonałości, jakiej nie znało dotychczas radzieckie malarstwo.

Lata rozkwitu następujące po zakończeniu wielkiej wojny ojczyźnianej przyniosły ze sobą również gwałtowny rozwój sztuki Republik Związkowych Ukrainy, Białorusi, Gruzji, Uzbekistanu, Azerbejdżanu, wnoszących do ogólnej kultury państwa radzieckiego odrębne wartości oblicza kulturalnego tych narodów.

Wzbierając z każdym rokiem nurt twórczości artystycznej w Związku Radzieckim jest jednym z ogniw rozkwitającego życia wielonarodo-

wego państwa socjalistycznego. Przed artystami nieskrępowanymi więzami ciasnej estetyki burżuazyjnego społeczeństwa stają otworem ogromne przestrzenie artystycznego widzenia i obrazowania. Prawda i dobro społeczne, stanowiące podstawę twórczej etyki i artystycznego wartościowania, dają artyście radzieckiemu taki zasięg twórczej wolności, jakiej nie znała i nie zna sztuka burżuazyjna, ograniczona ciasnym, egoistycznym interesem panującej klasy, doprowadzona dziś, w miarę dehumanizacji i upadku moralnego burżuazji do tragicznej nędzy artystycznej i duchowej.

Sztuka radziecka należy dziś nie tylko do radzieckiego społeczeństwa lecz jest własnością całej postępowej ludzkości, widzącej w niej wyraz odrodzenia duchowego i rozkwitu tych humanistycznych ideałów, które przekazały nam w tradycji pokolenia postępowych myślicieli, bojowników i twórców na przestrzeni minionych stuleci rozwoju ludzkiej kultury.

Z przenikliwą jasnością brzmią dziś wybiegające o sto lat naprzód słowa wielkiego rosyjskiego pisarza Bielińskiego: „Możemy pozazdrościć wnukom i prawnukom naszym, którym sądzone będzie oglądać Rosję 1940 roku — stojącą na czele kulturalnego świata, wykuwającą prawa nauki i sztuki, otoczoną czcią i poważaniem całej oświeconej ludzkości. Przyszły wiek rosyjskiej literatury — posłuchajmy głosu naszego serca — będzie wiekiem olśniewającej sławy: wyrośnie on z poprzedzającego go stulecia, które skierowało literaturę na drogę prawdy i związało rosyjskie uczucia z ludem, które skierowało myśl na zgłębienie jasności, rozsiewanej przez geniuszy świata, tych pierwotnych synów rodu ludzkiego.“

Juliusz Krajewski

Wystawa prac plastyków radzieckich w stolicy Polski demokratycznej — Warszawie, która zaznajomi szerokie rzesze społeczeństwa polskiego z dziełami radzieckich malarzy, rzeźbiarzy i grafików, posłuży zarazem sprawie dalszego wzmocnienia niezłomnej przyjaźni między narodami Związku Radzieckiego i narodem polskim.

Sztuka radziecka dąży do tego, by odzwierciedlić prawdziwie rozwój społeczeństwa socjalistycznego, dać wyraz najlepszym cechom radzieckiego człowieka, wychowywać naród radziecki w duchu idei komunizmu.

Sztuka radziecka, będąc spadkobierczynią i kontynuatorką najlepszych tradycji dawnych mistrzów, rozwija zasadniczy, realistyczny nurt wielkiej sztuki rosyjskiej i stanowi jakościowo inny etap w rozwoju sztuki światowej.

Twórczą metodą sztuki radzieckiej jest realizm socjalistyczny, który pozwala plastykom wiernie oddawać rzeczywistość w jej postępowym rozwoju.

Towarzysz Stalin genialnie określił twórczą metodę sztuki radzieckiej, jako metodę realizmu socjalistycznego. Łączą się w niej i znajdują rozwiązanie problemy tradycji i nowatorstwa.

Realizm socjalistyczny jest najbardziej obiektywną i konsekwentną metodą artystycznego poznania rzeczywistości.

Realizm socjalistyczny jest nierozzerwalnie związany z najbardziej postępowym światopoglądem naszych czasów — marksizmem-leninizmem. Realizmowi socjalistycznemu obce są zarówno formalistyczne łamańce i umyślne zniekształcanie rzeczywistości, jak i bezduszne, martwe, naturalistyczne kopiowanie tego, co się widzi.

Realizm socjalistyczny pokazuje to, co jest najważniejsze, to co jest typowe w otaczającej nas rzeczywistości.

W sztuce realizmu socjalistycznego znajdują swój konkretny i głęboki wyraz genialne myśli o sztuce, jakie już w zaraniu istnienia pierwszego w świecie socjalistycznego państwa wypowiedział jego założyciel, twórca partii bolszewickiej — Włodzimierz Lenin:

„Sztuka należy do narodu. Sztuka winna sięgać swymi najgłębszymi korzeniami w samą głąb szerokich mas pracujących. Winna być zrozumiała dla tych mas i przez nie ukochana. Winna łączyć uczucia, myśli i wolę tych mas, podnosić je, winna budzić w nich artystów i rozwijać je“.

W Kraju Radzieckim sztuka służy narodowi, naród jest jej najwyższym znawcą i sędzią. W sztuce radzieckiej znajduje dobitny wyraz moralno-polityczna jedność ludzi radzieckich, ich oddanie ojczyźnie, partii bolszewickiej, Towarzyszowi Stalinowi.

Swoją twórczą działalnością radzieccy plastycy biorą czynny udział w komunistycznym wychowaniu mas pracujących. Radziecką kulturę artystyczną cechuje rozkwit wielonarodowej sztuki i rozwój twórczy młodego pokolenia artystów, współpracującego w zgodnym wysiłku twórczym ze starymi, zasłużonymi mistrzami sztuki.

Sztuka artystów radzieckich odznacza się różnorodnością rodzajów artystycznych i bogactwem indywidualności twórczych. Zasadniczym, przewodnim tematem twórczości malarzy, rzeźbiarzy i grafików jest człowiek radziecki, jego życie w twórczej pracy. W pracy właśnie objawiają się nowe wartości ludzi radzieckich, ich rozwój ideowy, ich patriotyzm. Plastycy radzieccy czerpią swoje tematy z otaczającej ich socjalistycznej rzeczywistości, która stanowi bogate źródło dla twórczości artystycznej.

Dzieła przedstawione na wystawie są wybrane spośród obrazów wystawionych na wszechzwiązkowych wystawach lat 1947 — 1950. Wystawa świadczy, że wielu artystów z powodzeniem pracuje nad stworzeniem obrazów wielkich Wodzów Rewolucji — Lenina i Stalina oraz ich najbliższych towarzyszy walki i pracy. Obrazy, rzeźby i rysunki artystów radzieckich mówią o wielostronnej działalności Lenina i Stalina, o ich wspólnej pracy w kierowaniu państwem socjalistycznym.

O wielkiej przyjaźni Lenina i Stalina mówi P. W. Wasiljew w swoim obrazie „Lenin i Stalin“. Temu samemu tematowi poświęcony jest obraz malarza P. I. Rozina „Lenin i Stalin w Razliwie“.

Stalin jako najbliższy towarzysz Lenina pokazany jest na obrazie N. Babasiuka „W dni października“.

Malarz D. Nałbandian wraz z grupą młodych malarzy B. Basowem, P. Mieszczaninowem, W. Pribyłowskim i M. Suzdalcewem w swoim ostatnim monumentalnym dziele „Władza Radom — pokój narodom“ wykazał nierozzerwalną więź wielkich wodzów z masami i bezgraniczną miłość narodu do wodzów Października.

Jednym z czołowych eksponatów wystawy jest obraz „Lenin przemawia na III Zjeździe Komsomołu“, wykonany przez zespół młodych malarzy: W. Sokołowa, D. Tigina, J. Fajdysz-Krandiewskiej i N. Czebakowa pod kierownictwem jednego z najwybitniejszych mistrzów starszego pokolenia, autora wielu znakomitych dzieł malarskich, ludowego artysty ZSRR — B. Jogansona.

Obraz zgodnie z prawdą historyczną wiernie oddaje oblicze młodzieży radzieckiej lat dwudziestych, młodzieży z ludu, która dopiero co z entuzjazmem zabrała się do budowania nowego życia.

Zespół twórczy malarzy: J. Kugacz, W. Nieczytajło i W. Cyplakow uczcił uroczysty jubileusz wielkiego wodza dziełem, ujętym w formie dekoracyjnej — „Wielkiemu Stalinowi chwała“.

Wielkim osiągnięciem w rzeźbiarskim ujęciu postaci towarzysza Stalina jest dzieło ludowego artysty RSFR E. W. Wuczeticza, który, zachowując monumentalność postaci, dąży do jej psychologicznego pogłębienia.

Wysokim artyzmem wyróżnia się także kompozycja młodego rzeźbiarza G. Postnikowa „Stalin — twórca szczęścia narodów“.

Malarz Szurpin w swoim obrazie „Poranek naszej Ojczyzny“ namalował postać Stalina na tle pejzażu radzieckiego kraju, odradzającego się i rozkwitającego pod genialnym kierownictwem Wielkiego Wodza.

Wśród portretów działaczy partii bolszewickiej i państwa radzieckiego zasługuje na wyróżnienie portret W. Mołotowa, pędzla artysty ludowego ZSRR A. Gierasimowa. Gierasimow znany jest jako autor wielkich płócien tematycznych i znakomitych portretów. W twórczości Gierasimowa poczesne miejsce zajmują również pełne światła, radosne pejzaże i martwa natura.

Na wystawie przedstawione są także portrety działaczy kultury, sztuki i nauki ZSRR.

Artyści różnych republik pracują wiele nad stworzeniem portretów Bohaterów Związku Radzieckiego i Bohaterów Pracy Socjalistycznej. Do prac tych należą tu rzeźby: J. i W. Jarosów (Ukraina) — portret Bohatera Związku Radzieckiego, aktywnej uczestniczki bohaterskiej „Młodej Gwardii“ Luby Szewcowej; praca Achmedowa — portret dwukrotnego Bohatera Pracy Socjalistycznej Z. Gasanowej; L. Kerbiel — portret dwukrotnego Bohatera ZSRR W. Pietrowa.

Młodzi malarze ukraińscy — M. Antończyk i M. Chan, poruszeni pasjonującym wszystkim tematem wielkich budowli komunizmu, stworzyli obraz „Pierwsi ochotnicy Kachowskiej budowy“.

Obraz młodego malarza N. Mylnikowa „Na cichych polach“ oddaje piękno wolnych przestworów rosyjskich pól i łąk, szczęśliwe życie ludzi radzieckich — gospodarzy swego kraju.

W obrazach patriotów radzieckich malarze ukazują najwyższe wartości duchowe i moralne radzieckich ludzi. Młody rzeźbiarz Ł. Priszajniuk w swojej pracy dyplomowej „Dziewczyna — geolog“ pragnął odtworzyć charakter młodej kobiety radzieckiej.

W ostatnich latach na wystawach plastyki obok dzieł artystów starszego pokolenia coraz liczniej pojawiają się dzieła malarzy i rzeźbiarzy dyplomantów, którzy słusznie zasłużyli sobie na wysokie uznanie widza. Świadczy to o poważnej i uporczywej pracy młodzieży w wyższych uczelniach artystycznych, które dają im właściwy kierunek ideowy i żądają od nich wysokiego poziomu artystycznego.

Wielu plastyków poświęca swoje dzieła tematowi walki o pokój. Ważny ten temat opracowała grupa młodych plastyków ukraińskich: W. Wichtinski, B. Żukow, E. Lewin, Ł. Czernow i Ł. Szmatko; obraz „W imię Pokoju“ przedstawia pamiętny, historyczny akt podpisania umowy o przyjaźni, sojuszu i pomocy wzajemnej między Związkiem Radzieckim a Chińską Republiką Ludową.

Temu samemu tematowi poświęcona jest kompozycja rzeźbiarska „Walka o Pokój“, składająca się z kilku grup, wykonana przez zespół twórczy młodych rzeźbiarzy: G. Glikmana, D. Jepifanowa, W. Rittera i W. Sokołowa — pod kierownictwem ludowego artysty RSFRR M. G. Manizera.

Temat walki o pokój w krajach kapitalizmu obrazuje duży cykl rysunków malarza B. Prorokowa.

W mistrzowsko namalowanym obrazie „O Pokój!“ malarz F. Reszetnikow — stworzył żywe i wzruszające postacie dzieci kraju kapitalistycznego, które bronią swojej przyszłości.

Spośród dzieł malarstwa rodzajowego, przedstawionego na wystawie, na szczególną uwagę zasługują obrazy, poświęcone młodzieży.

Dużą popularność wśród widzów zdobył obraz malarza S. Grigorjewa „Przyjęcie do Komsomołu“. Ukazuje on psychologię radzieckiej młodzieży. Grigorjew umie dostrzec i uogólnić najbardziej charakterystyczne zjawiska z życia młodzieży radzieckiej. Odtwarza on uroczyste wydarzenie w życiu radzieckiej uczennicy, która w pełni uświadamia sobie wagę momentu wstąpienia do Leninowsko-Stalinowskiego Komsomołu.

Wielka siła prawdy życiowej cechuje postacie radzieckiej młodzieży szkolnej w dziełach malarzy: M. Bożyja — „Portret wyróżnionej uczennicy“ i W. Mariupolskiego — „Zastępowa“.

Wielką prawdą i ciepłem wyróżnia się obraz T. Jabłońskiej „Wiosna“.

Obok dzieł rodzajowych malarze radzieccy wiele pracują nad pejzażami, odzwierciedlającymi bogactwo i różnorodność przyrody ojczystego kraju. Spośród dużej ilości pejzaży, przedstawionych na wystawie, szcze-

gólną uwagę zwracają: pejzaż młodego malarza J. Podlasskiego — „Ognie kołchozowej elektrowni wodnej“, L. Brodzkiej — „Wiosenne pola“ i „Wiosna“, A. Grycaja — „W Żygulach. Burzliwy dzień“.

Oprócz dzieł tych młodych pejzażystów należy wymienić pejzaże znanych malarzy starszego pokolenia: I. Bokszaja i P. Konczałowskiego. Szczególnie wnikliwe są pejzaże jednego z najstarszych malarzy W. Białynickiego-Biruli — „Pierwsza trawa“ i „Zakwitły kaczeńce“. Prace te cechuje głęboka liryka.

Wystawa obejmuje około 100 dzieł sztuki graficznej. Radzieccy graficy posługując się najrozmaitszymi środkami techniki graficznej, podobnie jak i malarze radzieccy dążą do tego, aby ukazać duchowe życie ludzi w całym jego bogactwie i różnorodności.

Cechą charakterystyczną grafików radzieckich są serie prac artystycznych. Jeden z najpoważniejszych grafików radzieckich E. Kibryk stworzył serię rysunków poświęconych życiu i działalności Lenina. Najlepsza autolitografia z rysunku tej serii przedstawiona jest na wystawie. Tytuł jej brzmi: „Jest taka partia“. Słowa te wypowiedział Lenin na I Zjeździe Rad, występując przeciw wrogom bolszewizmu i oświadczając, że istnieje partia bolszewików, zdolna ująć władzę w swoje ręce.

Artysta K. Finogenow, po powrocie z Chin, w dużej serii swoich rysunków podzielił się z widzami tym, co spostrzegł w życiu bohatera chińskiego.

O wysokim kunszcie barwnego linorytu świadczą prace jednego z najstarszych grafików radzieckich I. Pawłowa, który stworzył serię wielobarwnych prac graficznych, poświęconych starej Moskwie. Jeden z nich wystawiony jest na wystawie. W wielu seriach prac graficznych bogato reprezentowana jest tematyka pracy. Na wystawie reprezentują ją dzieła plastyka F. Konstantinowa, który w drzeworytach pokazał różne procesy pracy w kołchozach.

Seria rysunków młodego artysty N. Ponomariewa „Górnicy Donbasu“ daje prawdziwe, artystyczne odzwierciedlenie życia górników donieckich.

Grafika radziecka w ostatnich latach wzbogaciła się znaczną ilością cykłów ilustracji do dzieł literatury rosyjskiej i radzieckiej. Próbką ilustracji do powieści znakomitego pisarza Mikołaja Ostrowskiego „Jak hartowała się stal“ — są rysunki węglem młodego plastyka ukraińskiego A. Rezniczenko. Jasność i przejrzysta wymowa jego prac zdobywa mu uznanie szerokich mas czytelników.

*

Sztuka radziecka czynnie uczestniczy w budowie komunizmu, w walce o pokój.

Plastycy radzieccy uporczywie badają i wspierają swoją twórczością wszystko, co nowe, rosnące w narodzie radzieckim, bowiem plastyk zdobywa pełnię siły jedynie w ścisłej spójni z otaczającym go życiem.

Plastycy radzieccy wszystkimi siłami dążą do wykonania wielkich zadań, których spełnienia oczekuje od nich naród radziecki.

Plastycy corocznie składają niejako sprawozdanie ze swoich postępów twórczych na Wszechzwiązkowych Wystawach Artystycznych, na których wystawiane są najlepsze prace plastyków wszystkich republik, krajów i obwodów.

Partia Komunistyczna wzywa działaczy sztuki radzieckiej, by nieustannie podnosili swój kunszt artystyczny, tworzyli nowe, wysoce ideowe i na najwyższym poziomie stojące dzieła artystyczne, godne wielkiego narodu radzieckiego, by tym samym jeszcze aktywniej służyli swojej ojczyźnie, pewnym krokiem zdążającej drogą, wytyczoną przez Lenina - Stalina — do komunizmu.

O. M. Małaszenko.

Historyk sztuki.

Pracownik naukowy, Tretiakowskiej galerii w Moskwie.

K A T A L O G

MALARSTWO

- ANTONCZYK Michał Władisławowicz, ur. 1921 r.
Ukraińska SRR. Kijów.
- CHAN Mikołaj Aleksejewicz, ur. 1924 r.
Ukraińska SRR. Kijów.
1. Pierwsi ochotnicy na Kachowskiej budowie. 1951 r.
141 × 250.
- BABASIUK Mikołaj Łukicz, ur. 1914 r.
RSFRR. Leningrad.
2. W dni Października.
Wariant pracy dyplomowej 1949 r. Instytut Malarstwa, rzeźbiarstwa i architektury imienia Repina, Akademia Sztuki ZSRR.
90 × 119.
 3. Młoda Gwardia. 1950.
128 × 150.
- BIEŁOW Konrad Pietrowicz, ur. 1900 r.
RSFRR. Omsk.
4. Wylew Irtysza. 1950.
100 × 190
- BOGATKIN Włodzimierz Walerianowicz, ur. 1922 r.
Moskwa.
5. Zdobycie Reichstagu. 1950 r.
126 × 186.
- BOGACZEW Piotr Nikiforowicz, ur. 1921 r.
Moskwa.
6. Wymiana doświadczeń między hodowcami bydła z poszczególnych Republik. 1950.
Praca dyplomowa. Państwowy Instytut Malarstwa w Moskwie im. W. I. Surikowa.
145 × 210.
- BOŻYJ Michał Michajłowicz, ur. 1911 r.
Ukraińska SRR. Odessa.
7. Portret wyróżnionej uczennicy. 1950.
121 × 69.

- BOKSZAJ** Józef Iosifowicz, ur. 1914 r.
Ukraińska SRR.
8. Wczesna wiosna. 1951.
90 × 109,5.
- BRODZKA** Lidia Isaakowna, ur. 1911 r.
Moskwa.
9. Wiosna. 1949.
70 × 104.
10. Wiosenne pola. 1950.
90 × 160.
- BIAŁYNICI-BIRULA** Witold Kajetanowicz, ur. 1872 r.
Ludowy malarz RSFR i BSRR. Rzeczywisty członek Akademii Sztuki ZSRR.
Moskwa.
11. Zakwitły kaczęce.
47 × 57.
12. Pierwsza trawa.
100 × 80.
- WARŁAMOW** Aleksy Grigorjewicz, ur. 1920 r.
RSFR. Gorki.
13. W. I. Lenin z dzieciarnią. 1950.
174 × 214.
- WASILJEW** Piotr Wasiljewicz, ur. 1899 r.
Laureat Nagrody Stalinowskiej, zasłużony działacz sztuki RSFR.
14. W. I. Lenin. 1947.
152 × 111.
15. W. I. Lenin i J. W. Stalin. 1949.
172 × 132.
- WICHTYNSKI** Wiktor Iwanowicz, 1918 r.
Ukraińska SRR. Charkow.
- ZUKOW** Borys Władimirowicz, ur. 1921 r.
Ukraińska SRR. Charkow.
- LEWIN** Eugeniusz Nisonowicz, ur. 1922 r.
Ukraińska SRR. Charkow.
- CZERNOW** Leonid Iwanowicz, ur. 1915 r.
Ukraińska SRR. Charkow.
- SZMATKO** Leonid Aleksandrowicz, ur. 1917 r.
Ukraińska SRR. Charkow.
16. W imię pokoju. (Podpisanie Umowy o Przyjaźni, sojuszu i wzajemnej pomocy między Związkiem Radzieckim a Chińską Republiką Ludową). 1950 r.
271 × 400.
- WOŁKOW** Anatol Walentinowicz, ur. 1908 r.
Białoruska SRR. Mińsk.
17. Pierwszy wrzesień. 1950 r.
141 × 99.
- GIERASIMOW** Aleksander Michajłowicz, ur. 1884 r.
Ludowy artysta malarz ZSRR, Prezes Akademii Sztuki w ZSRR.
Laureat Nagród Stalinowskich.
Moskwa.
18. W. M. Mołotow. 1948.
152 × 122.
19. Żniwa. 1946.
Z serii pejzaży „Żyto”.
99 × 179.
- GORPENKO** Anatol Andrejewicz, ur. 1916 r.
Laureat Nagrody Stalinowskiej.
Moskwa.
20. Portret Dwukrotnego Bohatera Związku Radzieckiego Generała Armii W. I. Czujkowa. 1949.
169 × 128.
- GRIGORJEW** Sergjusz Aleksejewicz, ur. 1910 r.
Zasłużony działacz na polu sztuki USRR.
Laureat Nagród Stalinowskich.
Ukraińska SRR. Kijów.
21. Przyjęcie do Komsomołu. 1949.
143 × 202.
22. Młodzi przyrodnicy. 1947.
100 × 170.
- HRYNIUK** Iwan Aleksandrowicz, ur. 1915 r.
Moskwa.
23. Zoja. 1950.
175 × 127.
- HRYCAJ** Aleksy Michajłowicz, ur. 1914 r.
Laureat Nagrody Stalinowskiej.
Moskwa.
24. W Żygulach. Burzliwy dzień. 1950.
60 × 180.
- DUDNIK** Szczepan Iudowicz, ur. 1913 r.
Laureat Nagrody Stalinowskiej.
Moskwa.
25. Portret Ł. T. Kosmodemianskiej, matki Bohaterów Związku Radzieckiego: Aleksandra i Zoji Kosmodemianskich. 1949.
131 × 85.
26. Portret zasłużonej nauczycielki RSFR O. F. Leonowej, deputowanej Rady Najwyższej ZSRR. 1949.
82 × 64.
- DUMIENKO** Sergjusz Daniłowicz, ur. 1909 r.
Ukraińska SRR. Odessa.
27. Stado. 1950.
140 × 200.
- JEFANOW** Wasilij Prokofiewicz, ur. 1900 r.
Ludowy malarz RSFR, rzeczywisty członek Akademii Sztuki ZSRR, laureat Nagród Stalinowskich.
Moskwa.
28. Portret zastępcy sekretarza Komsomolskiej Organizacji Metro-Budowy tow. Rożkowej. 1949.
81 × 64.

- ZADOROŻNYJ** Walentin Fiedoszejewicz, ur. 1924 r.
Ukraińska SRR. Kijów.
29. O pokój. 1950.
177 × 140.
- JOGANSON** Borys Władimirowicz, ur. 1893 r.
Ludowy malarz ZSRR, rzeczywisty członek Akademii Sztuki ZSRR, laureat Nagród Stalinowskich.
Moskwa.
- SOKOŁOW** Wasilij Wasiljewicz, ur. 1915 r.
Laureat Nagrody Stalinowskiej RSFR. Leningrad.
- TEGIN** Dymitr Kapitonowicz, ur. 1914 r.
Laureat Nagrody Stalinowskiej.
Moskwa.
- FAJDYSZ-KRANDYJEWSKA** Natalia Pietrowna, ur. 1924 r.
Moskwa.
- CZEBAKOW** Nikita Nikanorowicz, ur. 1916 r.
Laureat Nagrody Stalinowskiej.
Moskwa.
30. Wystąpienie W. I. Lenina na III Zjeździe Komsomółu. 1950.
350 × 433.
- KRIWONOGOW** Piotr Aleksandrowicz, ur. 1911 r.
Laureat Nagrody Stalinowskiej.
Moskwa.
31. Kawaleria radziecka w bitwach pod Moskwą. 1949.
246 × 201.
- KUGACZ** Jurij Pietrowicz, ur. 1914 r.
Laureat Nagrody Stalinowskiej.
Moskwa.
- NIECZYTAJŁO** Wasyl Kiryłowicz, ur. 1915 r.
Moskwa.
- CYPLAKOW** Wiktor Grigorjewicz, ur. 1915 r.
Laureat Nagrody Stalinowskiej.
Moskwa.
32. Chwała Wielkiemu Stalinowi! 1950.
350 × 525.
- KONCZAŁOWSKI** Piotr Pietrowicz, ur. 1876 r.
Ludowy artysta RSFR, rzeczywisty członek Akademii Sztuki ZSRR, laureat Nagrody Stalinowskiej.
Moskwa.
33. W południe. 1947.
347 × 409.
34. Peonie i jaśmin. 1950.
74 × 87.

- KOTOW** Piotr Iwanowicz, ur. 1889 r.
Zasłużony działacz na polu sztuki RSFR. Rzeczywisty członek Akademii Sztuki ZSRR, laureat Nagrody Stalinowskiej. Moskwa.
35. Przystań dla splawu drzewa na Wołdze, 1950.
66 × 100.
- KUGACZ** Jurij Pietrowicz, ur. 1917 r.
Laureat Nagrody Stalinowskiej.
Moskwa.
36. Portret wybitnego robotnika N. Z. Smirnowa. 1949.
82 × 65.
- MAŁAJEW** Teodor Pietrowicz, ur. 1902 r.
Moskwa.
37. Lecą samoloty. 1950.
210 × 150.
- MAKSIMOW** Konstanty Mefodjewicz, ur. 1915 r.
Moskwa.
38. Portret wybitnej robotnicy fabryki Im. K. Cetkin tow. Głazunowej. 1949.
98 × 71.
- MARIUPOLSKI** Władysław Minajewicz, ur. 1906 r.
Laureat Nagrody Stalinowskiej.
Moskwa.
39. Zastępowa. 1949.
92 × 70.
- MIESZCZANINOW** Mikołaj Pietrowicz, ur. 1913 r.
Moskwa.
40. Portret bohatera pracy socjalistycznej, zasłużonego działacza nauki, chemika, akademika, laureata Nagród Stalinowskich — Zielińskiego.
80 × 60.
- MOSESOW** Wruir Porujrowicz, ur. 1910 r.
RSFR. Leningrad.
41. Stalin w latach młodości. 1950.
155 × 200.
- MYLNIKOW** Andrzej Andrejewicz, ur. 1919 r.
Laureat Nagrody Stalinowskiej.
RSFR. Leningrad.
42. Na cichych polach. 1950.
200 × 400.
- NAŁBANDIAN** Dymitr Arkadjewicz, ur. 1906 r.
Członek-korespondent Akademii Sztuki ZSRR, laureat Nagród Stalinowskich.
Moskwa.
- BASOW** Wasyl Mikołajewicz, ur. 1918 r.
Laureat Nagrody Stalinowskiej.
Moskwa.
- MIESZCZANINOW** Mikołaj Pietrowicz, ur. 1913 r.
Laureat Nagrody Stalinowskiej.
Moskwa.

PRYBYŁOWSKI Wiktor Aleksandrowicz, ur. 1919 r.
Laureat Nagrody Stalinowskiej.
Moskwa.

SUZDALCEW Michał Arkadjewicz, ur. 1917 r.
Laureat Nagrody Stalinowskiej.
Moskwa.

43. Władza Radom — pokój narodom. 1950.
305 × 490.

NEMENSKI Borys Michajłowicz, ur. 1922 r.
Laureat Nagrody Stalinowskiej.
Moskwa.

44. O dalekich i bliskich. 1950.
32 × 120.

NISSKIJ Georgij Grigorjewicz, ur. 1903 r.
Laureat Nagród Stalinowskich.
Moskwa.

45. Na stacji wodnej. 1949.
200 × 250.

OWSJANNIKOWA Eugenia Iwanowna, ur. 1909 r.
Ukraińska SRR. Kijów.

46. Irpeńskie rozlewisko. 1950.
Praca dyplomowa. Państwowy Instytut Sztuk Pięknych w Kijowie
89 × 201.

OTROSZCZENKO Sergjusz Borysowicz, ur. 1910 r.
Ukraińska SRR. Kijów.

47. Park Imienia Szewczenki w Kijowie. 1951.
76 × 129,5.

OSJENIEW Mikołaj Iwanowicz, ur. 1909 r.
Moskwa.

48. Przyszli pracownicy komunikacji. 1950.
84 × 114.

PAWLUK Georgij Nikołajewicz, ur. 1925 r.
Ukraińska SRR. Kijów.

49. Ukochanemu Stalinowi. 1950.
125 × 150.

PODLASSKI Juri Stanisławowicz, ur. 1923 r.
RSFRR. Leningrad.

50. Ognie kolchozowej elektrowni wodnej 1949—1950.
112 × 160.

POLUSZENKO Andrzej Pietrowicz, ur. 1911 r.
RSFRR. Zagorsk.

51. Kamienny step. 1950.
175 × 237.

POPOW Aleksy Aleksiejewicz, ur. 1915 r.
Ukraińska SRR. Odessa.

52. Na Limanie. Odessa. 1950.
141 × 200.

PRAGER Włodzimierz Isaakowicz, ur. 1903 r.
Moskwa.

53. W. I. Lenin w kółku robotników. 1950.
100 × 135.

PUSZYNIN Aleksander Tichonowicz, ur. 1921 r.
RSFRR. Leningrad.

54. W. I. Lenin w Uniwersytecie Kazańskim. 1950.
Praca dyplomowa. Instytut malarstwa, rzeźby i architektury im. Repina
Akademii Sztuki ZSRR.
194 × 230.

RESZETNIKOW Teodor Pawłowicz, ur. 1906 r.
Laureat Nagrody Stalinowskiej.
Moskwa.

55. Ukochanemu Stalinowi. 1950.
122 × 110.

56. O pokój. 1950.
100 × 80.

ROZIN Piotr Isaakowicz, ur. 1913 r.
Moskwa.

57. W. I. Lenin i J. W. Stalin w Razliwie. 1950.
Praca dyplomowa. Państwowy Instytut Sztuk Pięknych w Moskwie im.
W. I. Surikowa.
175 × 216.

ROMADIN Mikołaj Michajłowicz, ur. 1905 r.
Laureat Nagrody Stalinowskiej.
Moskwa.

58. Wiosenny pejzaż.
90 × 130.

59. Las. 1949.
37 × 105.

RIANGINA Serafima Wasiljewna, ur. 1891 r.
Moskwa.

60. Budowniczy osady kolchozowej. 1950.
88 × 85.

SATEL Georgij Eduardowicz, ur. 1917 r.
Laureat Nagrody Stalinowskiej.
Moskwa.

61. W szkole rzemieślniczej. Nowy temat. 1950.
115 × 149.

TIMIN Aleksander Iwanowicz (Ulan-Ude), ur. 1910 r.
Zasłużony działacz sztuk Buriato-Mongolskiej ASRR

62. Portret zasłużonego artysty Buriat-Mongolskiej ASRR Bałdakowa. 1946.
105 × 71.

TKACZENKO Leonid Anisimowicz, ur. 1927 r.
RSFRR. Leningrad.

63. Najlepszy hutnik Leningradu tow. Żołtików na warcie pokoju. 1950.
135 × 100.

UUTMAA Ryszard, ur. 1905 r.
Estońska SRR. Tallin.

64. Przemysł rybny w Piarnu.
120 × 180.

FEOKLISTOW Józef Andrejewicz, ur. 1911 r.
Moskwa.

65. Poranek na Woldze. 1950.
120 × 140.

FOMKIN Aleksander Iljicz, ur. 1924 r.
Moskwa.

66. W. W. Stasow i I. N. Kramskoj u młodego I. E. Repina. 1950.
Praca dyplomowa. Państwowy Instytut Sztuk Pięknych w Moskwie im.
W. I. Surikowa.
136 × 170.

CHADŻAJEW Ajchan, ur. 1924 r.
Turkmeńska SRR. Aszchabad.

67. Podarunek J. W. Stalinowi. 1950.
Praca dyplomowa. Państwowy Instytut Sztuki w Moskwie im.
W. I. Surikowa.
120 × 150.

CYPLAKOW Wiktor Grigoriewicz, ur. 1915 r.
Laureat Nagrody Stalinowskiej.
Moskwa.

68. Portret laureata Nagrody Stalinowskiej pisarza L. M. Leonowa. 1949.
120 × 90.

SZALUTO Mikołaj Andrejewicz, ur. 1906 r.
Ukraińska SRR. Odessa.

69. Krym. Widok na Aju-Dag. 1951.
89,5 × 141.

SZYPOWSKI Lew Nikołajewicz, ur. 1915 r.
Moskwa.

70. Wystąpienie A. A. Żdanowa na posiedzeniu działaczy muzyki radzieckiej. 1950.
Praca dyplomowa. Państwowy Instytut Sztuk Pięknych w Moskwie im.
W. I. Surikowa.
180 × 282.

SZURPIN Teodor Sawwicz, ur. 1904 r.
Laureat Nagrody Stalinowskiej.
Moskwa.

71. Poranek naszej ojczyzny. 1946—1948.
167 × 232.
72. Na spokojnej ziemi. 1950.
105 × 215.

JABŁONSKA Tatiana Niłowna, ur. 1917 r.

Laureat Nagród Stalinowskich.

Ukraińska SRR. Kijów.

73. Wiosna. 1950.

171 × 285.

JAKOWLEW Bazyli Nikołajewicz, ur. 1894 r.

Ludowy artysta RSFR. Rzeczywisty członek Akademii Sztuki ZSRR, laureat

Nagrody Stalinowskiej.

Moskwa.

74. Połów trwa. 1950

275 × 460.

RZEŻBA

- ACHMEDOW Gusejn Mamed Ogły, ur. 1915 r.
Azerbejdżańska SRR. Baku.
75. Portret dwukrotnego Bohatera Pracy Socjalistycznej Szamamy Gasanowej. 1950.
Gips patynowany. 100 × 80 × 40.
- WORONINA Walentina Andrejewna, ur. 1917 r.
Moskwa
76. Bawiące się dzieci. 1950.
Porcelana. 15 × 16 × 8; 15 × 14 × 6; 15,5 × 16 × 6;
15,5 × 17 × 6.
- WUCZETICZ Eugeniusz Wiktorowicz, ur. 1908 r.
Członek-korespondent Akademii Sztuki ZSRR, laureat Nagród Stalinowskich.
Moskwa.
77. J. W. Stalin. 1950.
Gips patynowany. 230 × 88 × 66.
- GONCZAR Iwan Makarowicz, ur. 1911 r.
Ukraińska SRR. Kijów.
78. Taras Szewczenko. 1950.
Marmur. 128 × 60 × 40.
- KARDASZOWA Ludmiła Dmitriewna, ur. 1920 r.
Moskwa.
79. Pierszoklasistka. 1950.
Praca dyplomowa. Państwowy Instytut Sztuk Pięknych w Moskwie im.
W. I. Surikowa.
Gips patynowany. 120 × 50 × 50.
- KERBEL Lew Jefimowicz, ur. 1917 r.
Laureat Nagrody Stalinowskiej.
Moskwa.
80. Portret dwukrotnego Bohatera ZSRR — W. S. Pietrowa. 1950.
Gips patynowany. 71 × 56 × 31.
81. Kadry robotnicze. 1947.
Brąz. 60 × 27 × 22.
- KOWNER Semen Jakowlewicz, ur. 1914 r.
Moskwa.

MAKSIMCZENKO Natalia Aleksiejewna, ur. 1916 r.
Moskwa.

82. Pod sztandarem pokoju. 1950.
Porcelana, biskwit. W. 110, Śr. 65.

KOWNER Semen Jakowlewicz, ur. 1914 r.
Moskwa.

83. Na Małachowym kurhanie.
Bohaterowie Związku Radzieckiego: oficer polityczno-wychowawczy N. D. Fatczenko, marynarze — W. G. Cybulko, J. K. Parszyn, I. M. Krasnosiel-ski, D. S. Odincow. 1950.
Z serii „Sebastopolcy“.
Porcelana, biskwit. 47 × 53 × 32.

LEWICKA Halina Pietrowna, ur. 1922 r.
Moskwa.

84. Kółchożnica — specjalistka w hodowli buraków. (Bohater Pracy Socja-listycznej M. G. Lysenko). 1951.
Praca dyplomowa Instytutu Malarstwa, Rzeźby i Architektury im. Repina-Akademia Sztuki ZSRR.
Gips patynowany. 177 × 68 × 68.

MAKSIMCZENKO Natalia Aleksiejewna, ur. 1916 r.
Moskwa.

85. „Azow-Góra“. W/g bajki P. P. Bażowa. 1950.
Porcelana, 35 × 35 × 30.
86. „Kamienny kwiatek“, W/g bajki P. P. Bażowa. 1950.
Porcelana, biskwit. 40 × 35 × 30.
87. „Ogniewuszka-poskakuszka“. W/g bajki P. P. Bażowa. 1950.
Porcelana. 38 × 38 × 25.

MANIZER Mateusz Genrychowicz, ur. 1891 r.
Ludowy malarz RSFRR. Rzeczywisty członek Akademii Sztuki ZSRR, laureat Nagród Stalinowskich.
Moskwa.

GLIKMAN Gawriił Dawydowicz, ur. 1913 r.
RSFRR. Leningrad.

EPIFANOW Dymitr Michajłowicz, ur. 1915 r.
RSFRR. Leningrad.

RITTER Włodzimierz Nikołajewicz, ur. 1908 r.
RSFRR. Leningrad.

SOKOŁOW Wadim Nikołajewicz, ur. 1917 r.
Laureat Nagrody Stalinowskiej.
RSFRR. Leningrad.

88. Walka o pokój. 1950.
Brąz. Kompozycja.
89. ZSRR — ostoja pokoju na całym świecie.
127 × 110 × 55.
90. Pociski amerykańskie — do wody!
80 × 85 × 60.
91. Kobiety żądają pokoju.
90 × 57 × 35.

92. On pisze słowo „Pokój“.
65 × 85 × 45.

93. Wyczyn Raymonde Dien w walce o pokój.
53 × 97 × 55.

94. Ostrzeżenie dla podżegaczy do wojny.
(Podpisanie Apelu Stokholmskiego).
100 × 60 × 55.

95. Młodość świata.
110 × 85 × 70.

MOROZOW Michał Gierasimowicz, ur. 1912 r.
Kijów

96. W. I. Miczurin. 1950.
Marmur. 45 × 70 × 35.

POSTNIKOW Grzegorz Nikołajewicz, ur. 1914 r.
Laureat Nagrody Stalinowskiej.
Moskwa.

97. J. W. Stalin — twórca szczęścia narodu. 1950.
Gips patynowany. 175 × 90 × 85.

PINCZUK Beniamin Borysowicz, ur. 1908 r.
Laureat Nagrody Stalinowskiej.

RSFRR. Leningrad.
98. Portret M. I. Kalinina. 1950.
Marmur. 47 × 34 × 34.

PRISIAŻNIUK Leonid Wasiljewicz, ur. 1922 r.
Moskwa.

99. Dziewczyna — geolog. 1950.
Praca dyplomowa. Państwowy Instytut Sztuk Pięknych w Moskwie im. W. I. Surikowa.
Gips. patynowany. 170 × 45 × 65.

USZKOW Junij Grigoriewicz, ur. 1923 r.
Moskwa.

100. Wezwanie Koreanki. 1950.
Praca dyplomowa. Państwowy Instytut Sztuk Pięknych w Moskwie im. W. I. Surikowa.
Gips. 144 × 110 × 62.

FAJDYSZ-KRANDIJEWSKI Andrzej Pietrowicz, ur. 1920 r.
Laureat Nagrody Stalinowskiej. Moskwa.

101. Chwila odpoczynku. 1950.
Brąz. 70 × 60 × 40.

GIGAL Włodzimierz Jefimowicz, ur. 1917 r.
Laureat Nagrody Stalinowskiej. Moskwa.

102. Lenin — uczeń gimnazjalny. 1949.
Marmur. 119 × 64 × 55.

103. Kobieta z Ludowej Korei. 1950.
Gips patynowany. 76 × 58 × 38.

CZUFAROWSKA Lubow Iwanowna, ur. 1915 r.
Moskwa.

104. Gęsiarka. 1950.
Gips patynowany. 130 × 52 × 40.

- JAKOWLEWA Irena Leonidowna, ur. 1915 r.
Moskwa.
105. Młoda przyrodniczka.
Gips patynowany. 150 × 65 × 55.
- JAROSZ Witalis Francewicz, ur. 1915 r.
Ukraińska SRR. Kijów.
- JAROSZ Eugenia Semionowna, ur. 1917 r.
Ukraińska SRR. Kijów.
106. Bohater Związku Radzieckiego — Luba Szewcowa. 1950.
Marmur. 72 × 50 × 36.
- JACYNO Piotr Pietrowicz, ur. 1906 r.
Laureat Nagrody Stalinowskiej. Moskwa.
107. W. I. Lenin. 1950.
Gips patynowany. 70 × 38 × 26.

GRAFIKA

- ASTAPOW Iwan Stepanowicz, ur. 1905 r.
RSFRR. Leningrad.
108. Pejzaż zimowy.
Litografia. 59 × 60.
109. Aurora.
Litografia. 40×50.
- ACHMAROW Czyngis, ur. 1912 r.
Uzbecka SRR. Samarkanda.
110. Portret Saida Nurutdinowa.
Papier, węgiel, akwarela. 41,5 × 30.
- BACH-LIJMAND Ajno, ur. 1901 r.
Estońska SRR. Tallin.
111. Portret starego bolszewika towarzysza Sziffera. 1950.
Papier, sucha igła. 17 × 11.
- BOGATKIN Włodzimierz Walerianowicz, ur. 1922 r.
Artysta wojskowy studio im. M. B. Grekowa.
Moskwa.
112. „Bohaterski Leningrad”.
Cykl rysunków. 1950.
Papier, litografia.
113. Przy Kolumnach.
50,8 × 37.
114. W czasie blokady.
51,8 × 38,5.
115. Droga życia na Ładodze.
45 × 60,5.
116. Spotkanie dwóch frontów.
40,5 × 62,5.
117. Pierwsza salwa w Leningradzie.
53 × 39,5.
- BOIM Salomon Samsonowicz, ur. 1899 r.
Moskwa.
118. Port w Tallinie.
Papier, akwarela. 39 × 40.

WANIEJEW Piotr Iwanowicz, ur. 1911 r.

Obwód Moskiewski.

119. Wschód słońca.

Papier, węgiel. 20 × 81.

WASILEW Piotr Wasiliewicz, ur. 1899 r.

Zasłużony działacz sztuki RSFRR, Laureat Nagrody Stalinowskiej.

Moskwa.

120. Portret W. I. Lenina.

Papier, ołówek, węgiel. 51 × 40.

WEREJSKI Jerzy Semionowicz, ur. 1886 r.

Zasłużony działacz sztuki RSFRR, rzeczywisty członek Akademii Sztuki ZSRR,

laureat Nagrody Stalinowskiej.

Leningrad.

121. Portret zasłużonego działacza nauki N. N. Jakowlewa, członka-korespon-

denta Akademii Nauk ZSRR. 1950.

Papier, autolitografia. 63 × 52.

122. Portret akademika W. F. Szyszmarewa. 1950.

Papier, autolitografia. 47 × 31.

DUBINSKI Dawid Aleksandrowicz, ur. 1920 r.

Laureat Nagrody Stalinowskiej.

Z ilustracji do opowieści A. Gajdara „Czuk i Gek“. 1950.

123. Telegram nie znalazł się.

Papier, tusz. 34 × 24.

124. Z okna wagonu.

Papier, tusz. 33,5 × 13.

125. Rozmowa z mamą.

Papier, tusz. 27 × 38.

KIBRIK Eugeniusz Adolfowicz, ur. 1906 r.

Laureat Nagrody Stalinowskiej.

Moskwa.

Z serii „W. I. Lenin w 1917 r.“. 1947.

126. Jest taka partia (I Zjazd Rad).

Autolitografia. 62,2 × 51,2.

KONSTANTINOW Teodor Denisowicz, ur. 1910 r.

Z serii „Praca w kołchozie“. 1947.

127. Żniwa.

Papier, grawiura na drzewie. 40 × 50.

128. Młocka.

Papier, grawiura na drzewie. 40 × 50.

129. Sianokosy.

Papier, grawiura na drzewie. 40 × 50.

LEPP Esko, ur. 1906 r.

130. W obronie.

Papier, grawiura na drzewie. 9 × 12.

131. Ojczyzna woła.

Papier, grawiura na drzewie. 12 × 9.

132. Rozgromienie nieprzyjacielskiego pociągu.

Papier, grawiura na drzewie. 9 × 12.

PAWŁOW Iwan Nikolajewicz, ur. 1872 r.

Ludowy artysta RSFRR. Rzeczywisty członek Akademii Sztuki, laureat Nagrody Stalinowskiej.

Moskwa.

Z serii „Stara Moskwa“.

133. Stróż na Jakimance.

Linograwiura. 44 × 57.

PASZCZENKO Aleksander Sofronowicz, ur. 1906 r.

Zasłużony działacz sztuki USRR.

Kijów.

134. Kijów. „Złote wrota“. 1947.

Papier, akwaforta. 25 × 20.

135. Kijów. Dniepr. Przystań.

Papier, akwaforta. 24,7 × 31

136. Budowa nowej barki.

Papier, akwaforta. 24,7 × 21

PONOMAREW Mikołaj Afanasjewicz, ur. 1918 r.

Laureat Nagrody Stalinowskiej.

Moskwa.

Z serii rysunków „Górnicy Donbasu“. 1949 — 1950.

137. Rzemieślnicy. Zmiana nadchodzi.

Papier, czarny gwasz, węglowy ołówek. 59 × 45.

137a. Rzemieślnicy. Pierwszy raz w kopalni.

Papier, atrament, gwasz, węgiel. 42 × 58,5.

138. Posterunki meldują.

Papier, czarny gwasz, węglowy ołówek. 42 × 58,5.

139. Za pokój.

Papier, czarny gwasz, węglowy ołówek. 59 × 45.

PROROKOW Borys Iwanowicz, ur. 1911 r.

Laureat Nagrody Stalinowskiej.

Moskwa.

Za pokój, cykl rysunków. 1950.

140. Stalin — to pokój.

Papier, tusz. 46 × 69.

141. „Czołgi Trumana — na dno“.

Papier, tusz. 46 × 70.

142. Korea — Koreańczykom (wiec w Nowym Jorku).

Papier, tusz. 68 × 45.

143. Przysięgamy, że naród francuski nie będzie walczyć przeciwko Związkowi Radzieckiemu.

Papier, tusz. 68 × 46.

144. Żandarmi amerykańscy w Japonii.

Papier, tusz. 46 × 70.

145. Za wolność, za pokój!

Papier, tusz. 46 × 70.

146. Oto ona, Ameryka!

Cykl rysunków. 1949.

147. On stracił nadzieję znalezienia pracy.

Papier sepia, tusz. 38 × 29.

148. „W kraju dostatku“.

Papier, sepia. 38,5 × 28,5.

149. Tylko dla tego, że jest czarny.
Papier, sepia, tusz. 37,5 × 28.
150. „Pracownia na... jezdnia”.
Fotokopia. 37,5 × 28.
151. „Eksport” amerykański.
Papier, sepia. 39 × 28.
152. Strajk. Czołówka strajkujących.
Fotokopia. 39 × 29.
153. Rozpędzenie demonstracji.
Papier, sepia. 38 × 28.
- REZNICZENKO Abram Isaakowicz, ur. 1916 r.
Laureat Nagrody Stalinowskiej.
Ukraińska SRR. Kijów.
Z ilustracji do powieści N. N. Ostrowskiego „Jak hartowała się stal”. 1950.
154. Pawka u bufetowego.
„Gospodarz bufetu stacyjnego, podstarzały, blady, z bezbarwnymi, wyblakłymi oczyma — spojrzał na stojącego obok Pawkę”.
Papier, węgiel. 25,5 × 17.
155. Pawka i Tonia.
„Chłopak był pochłonięty swym zajęciem i nie zauważył przenikliwego spojrzenia Toni...”
Papier, węgiel. 24 × 19,5.
156. Wywiadowca w mieście.
„Dzieci, dajcie napić się wody — poprosił jeźdźcie...”
Papier, węgiel. 24 × 20.
157. Pawka uwalnia Żuchraja.
„Dwoma skokami Żuchraj znalazł się przy nim. Jego żelazna pięść zatonczywszy łuk spadła na głowę konwojenta...”
Papier, węgiel, czarna akwarela. 26,5 × 20,5.
158. Spotkanie Pawła z Tonią.
„W podartym, postrzępionym ubraniu i cudacznych butach, z brudnym ręcznikiem na szyi, z niemytą dawno twarzą stał przed nią Paweł. Tylko oczy z takim samym jak dawniej niegasnącym ogniem. Jego oczy...”
Papier, węgiel. 20,5 × 26,5.
159. Paweł Korczagin u Tokarewa.
„Masz, synku. Wierzę, że nigdy nie zhańbisz mej stwej głowy”.
Papier, węgiel. 25,5 × 20,5.
160. Paweł Korczagin.
„Paweł znalazł ławkę na brzegu morza, usiadł, nadstawił twarz pod promienie nie gorącego już słońca”.
Papier, węgiel, biel. 27 × 20,5.
161. Matka Sierioży.
„Antonina Wasiljewna, roztargniona, pozostała się na drodze. A obok przechodziły szeregi ogorzałych, zakurzonych żołnierzy”.
Papier, węgiel, czarna akwarela. 19,5 × 24,5.
162. Paweł i miodzież.
„Uwaga, uwaga, mówi Moskwa” — maleńki aparat chwycił na swą antenę 60 stacji świata. Życie, od którego Paweł był odsunięty, wyrzywało

- się przez stalową membranę i on odczuł jego potężny oddech”.
Papier, węgiel. 19 × 25,5.
163. Paweł i Ryta.
„Paweł i Ryta wstali. VI zjazd Rosyjskiego Komunistycznego Związku Młodzieży uznano za otwarty”.
Papier, węgiel.
- FAWORSKI Włodzimierz Andrejewicz, ur. 1886 r.
Z serii „Wielcy dowódcy”. 1947.
164. M. I. Kutuzow.
Drzeworyt. 23 × 17.
- FINOGENOW Konstanty Iwanowicz, ur. 1902 r.
Laureat Nagrody Stalinowskiej.
Moskwa.
165. Z serii rysunków „W Nowych Chinach”. 1949 — 1950.
Papier patynowany, grafit, ołówki, biel.
166. Przeciwno agresorom pod kierownictwem Mao Tse Tunga powstała cała ludność pograniczna.
22 × 28,5.
167. Pięć pochodów przedsięwzięł Czang Kai Szek przeciwko Mao Tse Tungowi i wszystkie zakończyły się porażką.
22,2 × 28,2.
168. Chłopi przygotowywali czarny proch i z drewnianych armat walili w interwentów.
22,2 × 28,2.
169. Ośma ludowa armia rewolucyjna Mao Tse Tunga rozbiła japońskich agresorów.
22,2 × 28,5.
170. Tak wygląda w rzeczywistości „pomoc Chinom” po amerykańsku”.
28,2 × 22,2.
171. Oswobodzony został Gujlin i inne południowe miasta. Cały kraj oprócz Tybetu i Tajwanu został oswobodzony.
22,2 × 28,5.
172. Dziewczęta wiejskie dostarczały na front amunicję i żywność.
23,2 × 29,4.
173. Żołnierze ludowo-wyzwoleńczej armii zamiast odpoczynku pomagali chłopom.
23 × 29.
174. W cięższych warunkach ludowo-wyzwoleńcza armia prowadziła walkę z kuomitangowcami.
22,8 × 28,2.
- CHIZYŃSKI Leonid Siemienowicz, ur. 1896 r.
Seria rycin „Miejsca puszkinowskie”.
Papier, drzeworyt.
175. Leningrad. Plac Senatorski 1948.
18 × 22,5.
176. Leningrad. Pomnik Piotra Wielkiego.
17,5 × 23.
177. Leningrad. 1949.
20,5 × 14,5.

178. Leningrad. Przy Letnim Ogrodzie.
23 × 17.
179. Leningrad. 1950.
23 × 17.
180. Leningrad. Dom „Zielonej lampy“. 1950.
12 × 17,5.
181. Leningrad. B. Koniuszennaja Cerkiew. 1950.
15 × 10.
182. Miasto Puszkin. 1949.
17 × 17,5.
183. Miasto Puszkin. „Liceum“. 1949.
22 × 16.
184. Miasto Puszkin. 1948.
19 × 20.

CYGAL Wiktor Efimowicz, ur. 1916 r.

Moskwa. Z serii „kolchoźnicy na Krymie“. 1950

185. Sadzenie tytoniu.

Papier, węgiel. 52 × 73,5.

Z serii „radziecka Kubań“. 1950.

186. Na wybory zarządu zjednoczonego kolchozu.

Papier, węgiel. 41 × 75.

187. Opiekunowie.

Papier, węgiel. 41 × 75.

188. Wodopój w kolchozie.

Papier, węgiel. 45,5 × 71.

JUDOWIN Salomon Borysowicz, ur. 1892 r.

Leningrad.

189. Teatr im. Puszkina.

Linoryt. 24 × 32.

190. Święto na Newie.

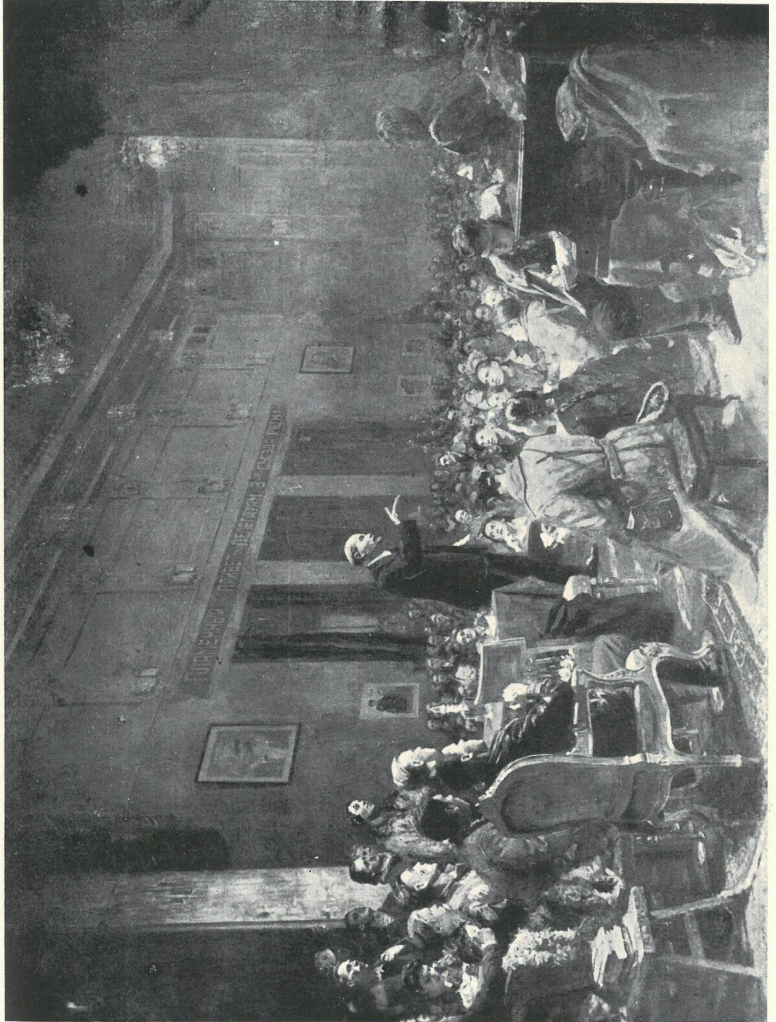
Papier, linoryt. 25 × 43.

Dla obrazów olejnych na płótnie technika nie została wykazana, wszystkie wymiary w katalogu podano w centymetrach.

ILUSTRACJE

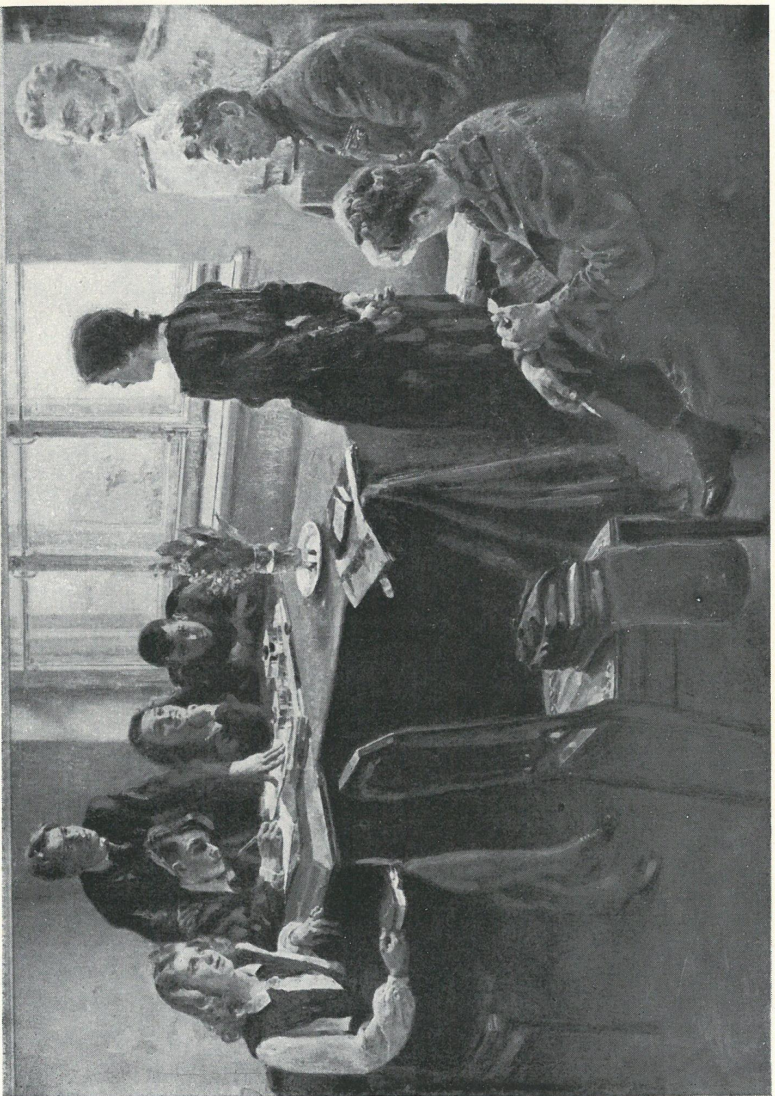

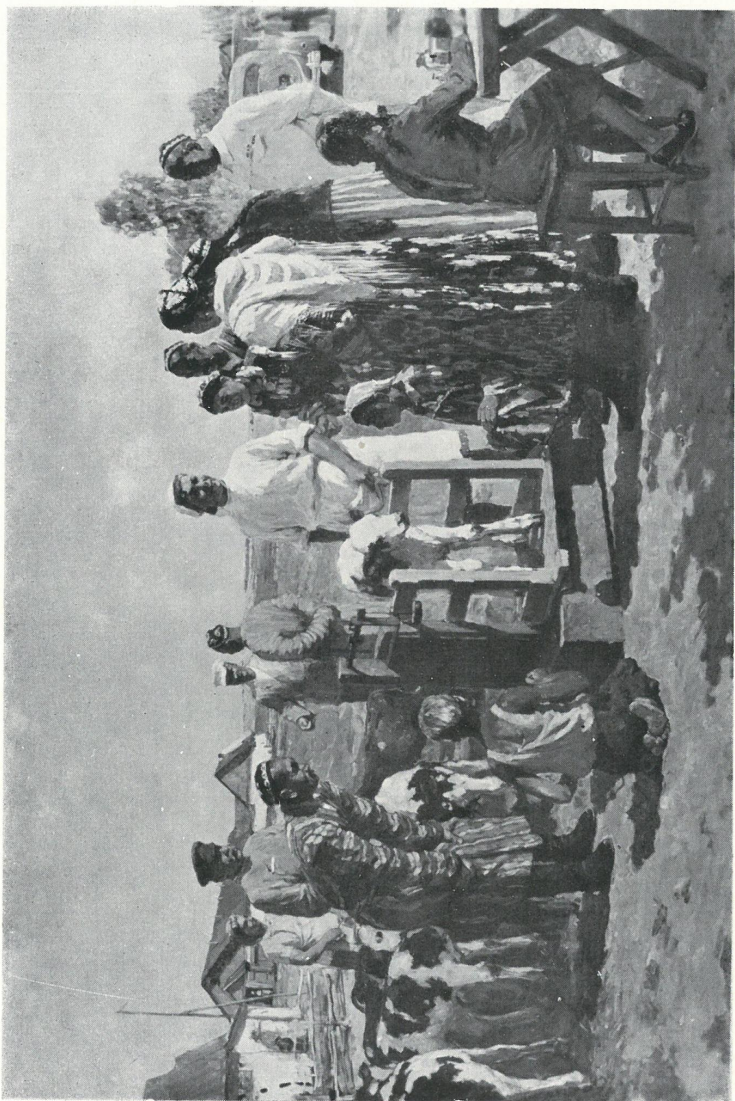

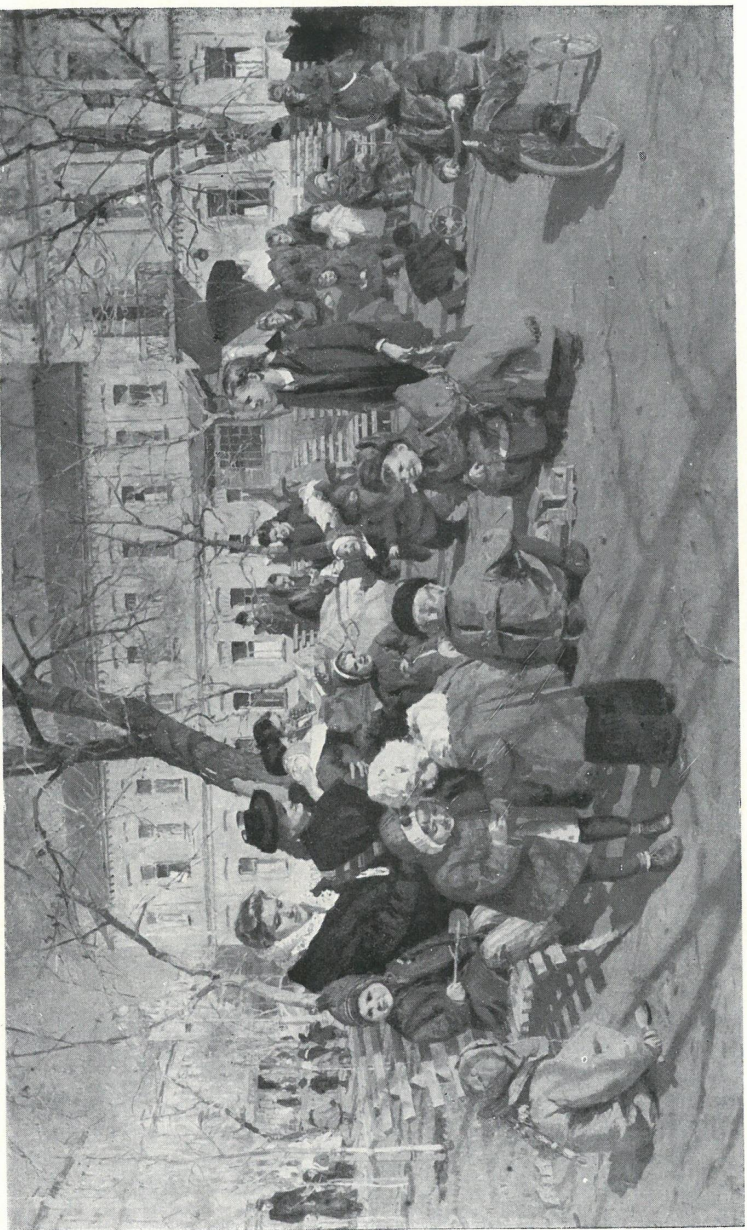

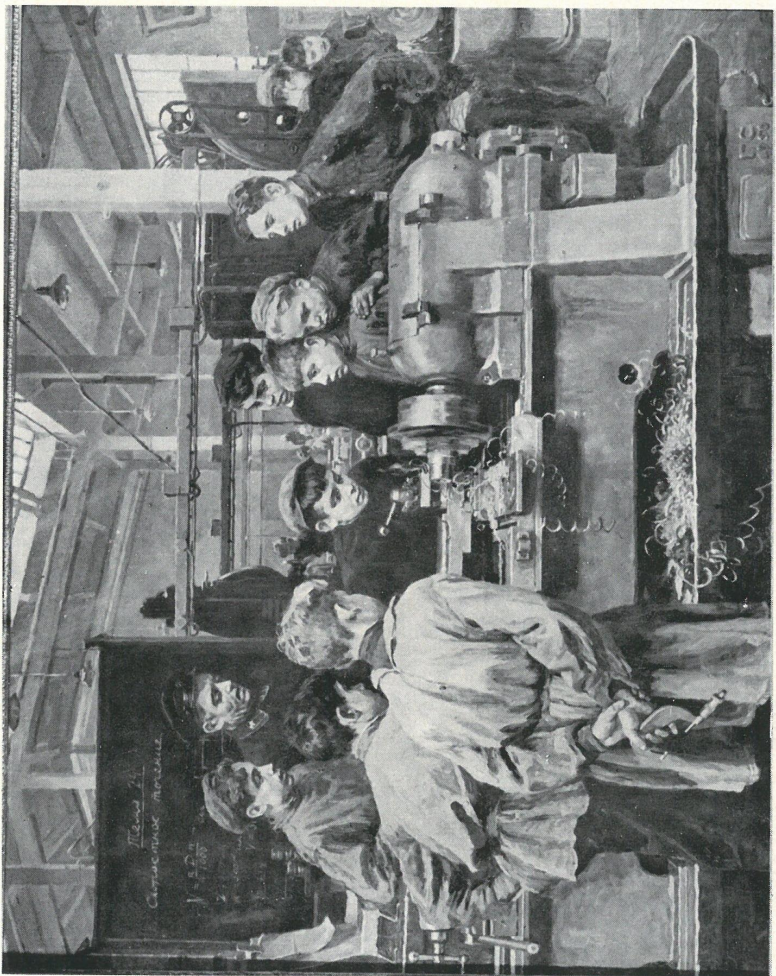

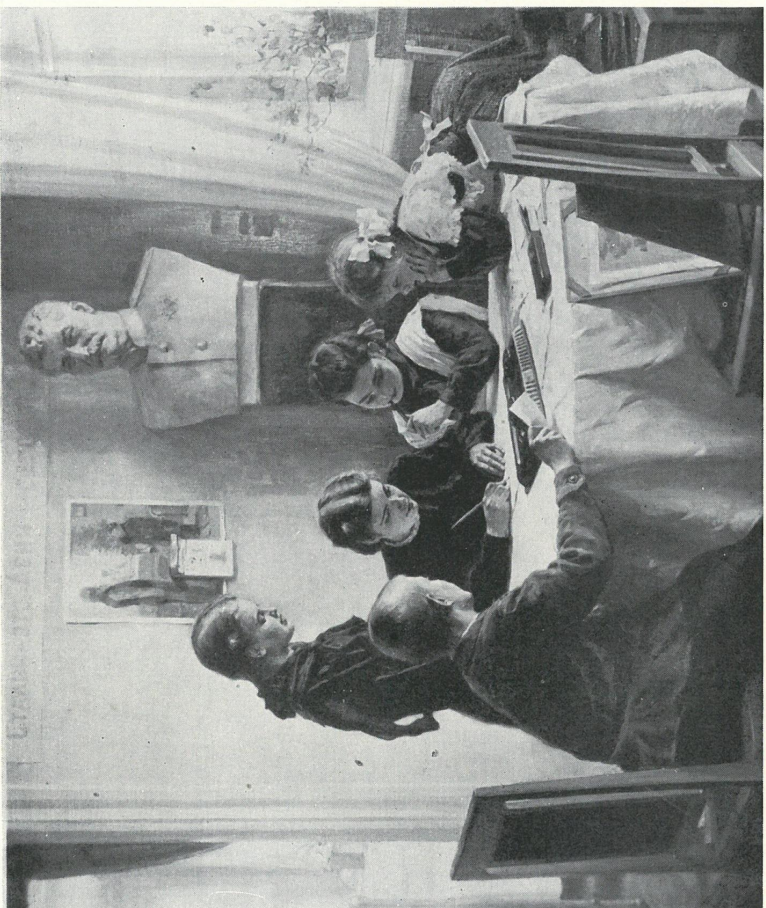

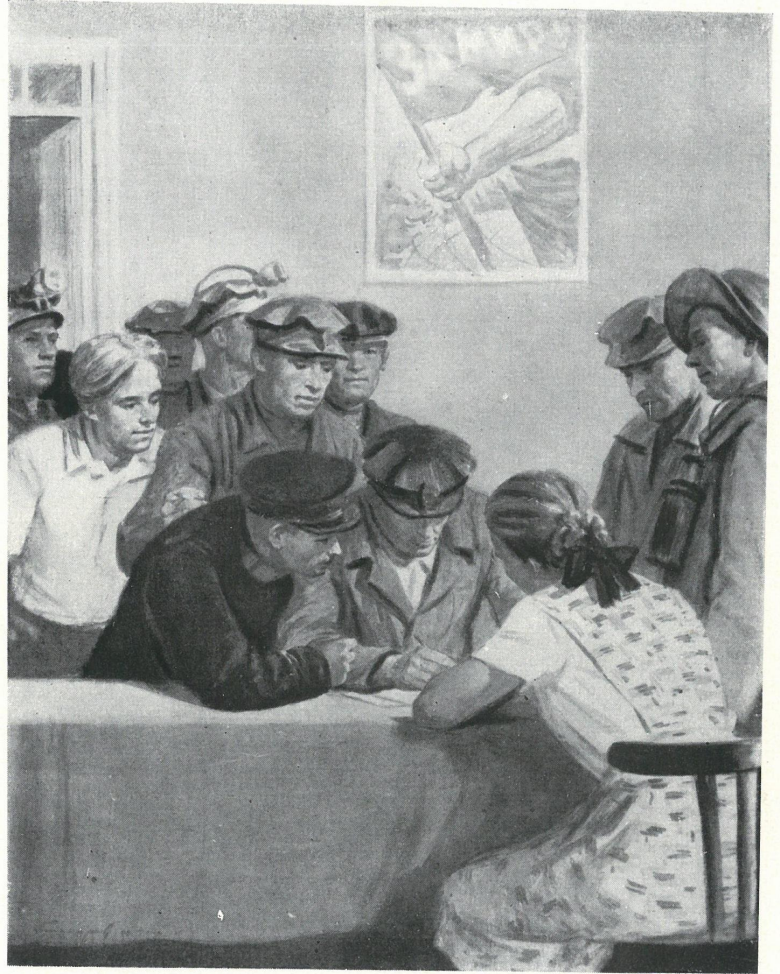

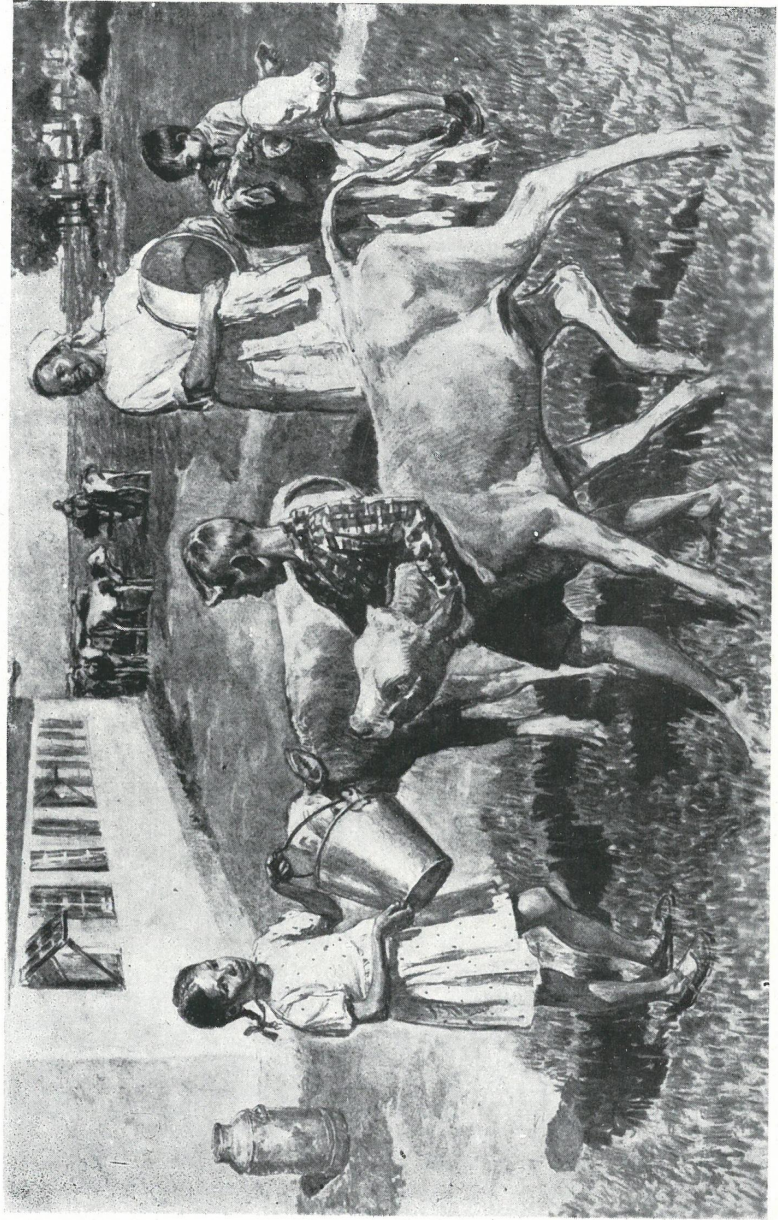

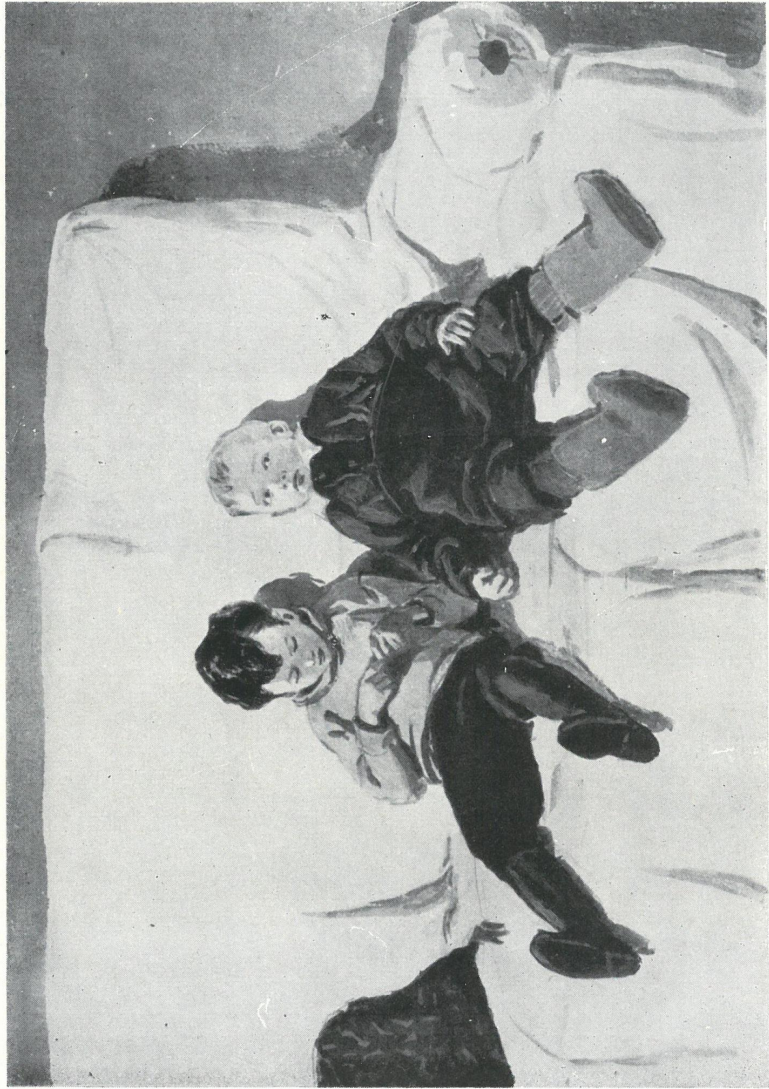

SPIS ILUSTRACJI

1. G. N. Postnikow — Stalin — twórca szczęścia narodowego 1950.
2. P. I. Rozin — Lenin i Stalin w Razliwie. 1950.
3. B. W. Joganson, W. W. Sokolow, D. K. Tegin, N. P. Fajdysz-Krandijewska, N. N. Czembakow — Wystąpienie W. I. Lenina na III Zjeździe Komsomołu. 1950.
4. W. J. Wichtinski, B. W. Żukow, E. N. Lewin, L. I. Czernow, L. A. Szmatkow — W Imię Pokoju. (podpisanie umowy o przyjaźni, sojuszu i wzajemnej pomocy między Związkiem Radzieckim a Chińską Republiką Ludową). 1950.
5. F. P. Reszetnikow — Za Pokój. 1950.
6. S. A. Grigoriew — Przyjęcie do Komsomołu.
7. W. N. Mariupolski — Zastępowa. 1949.
8. I. S. Podlasski — Ognie kółchozowej elektrowni wodnej. 1949—1950.
9. M. M. Bożyj — Portret przodownicy. 1950.
10. A. W. Wołkow — 1 września. 1950.
11. P. N. Bogaczew — Wymiana doświadczeń hodowców bydła poszczególnych Republik. 1950.
12. T. N. Jabłońska — Wiosna. 1950.
13. A. G. Warłamow — Lenin wśród dzieci. 1950.
14. W. P. Mosesow — Stalin w latach młodości. 1950.
15. G. E. Satel — W szkole rzemieślniczej. Nowy temat. 1950.
16. S. D. Dumienko — Stado. 1950.
17. G. M. Pawluk — Ukochanemu Stalinowi. 1950.
18. L. N. Szypowski — Wystąpienie A. A. Żdanowa na zebraniu radzieckich muzyków. 1950.
19. L. E. Kerbel — Kadry robotnicze. 1947.
20. L. W. Prisjażniuk — Dziewczyna-geolog. 1950.
21. L. D. Kardaszewa — Pierwszoklasistka. 1950.
22. L. I. Czufarowska — Gęsiarka. 1950.
23. M. G. Manizer, G. D. Glikman, D. M. Epifanow, W. M. Ritter, W. N. Sokołow — Amerykańska broń — do wody! 1950.
24. M. G. Manizer, G. D. Glikman, D. M. Epifanow, W. N. Ritter, W. N. Sokołow — On pisze słowo Pokój. 1950.
25. N. P. Fajdysz-Krandijewska — Chwila odpoczynku. 1950.
26. N. A. Ponomarew — Za pokój. 1949—1950.
27. N. A. Ponomarew — Rzemieślnicy — zmiana idzie. 1950.
28. B. I. Prorokow — Czołgi Trumana — na dno! 1950.
29. B. I. Prorokow — Stalin — to Pokój. 1950.
30. N. A. Ponomarew — Rzemieślnicy. Pierwszy raz w kopalni. 1950.
31. W. E. Cygal — Wodopóć w kółchozie. 1950.
32. D. A. Dubiński — Telegramu nie odnaleziono.

